

úplný přehled dějinného vývoje ženy v ně-
reckém umění.

Dr. ANNA FISCHEROVÁ:

Nora Hopperová.

Jméno spisovatelky, již je věnována tato
črta, je snad v Čechách úplně neznámo.
A přece Nora Hopperová, provdaná po-
zději za spisovatele Chessona, před ně-
kolika málo lety zemřelá, patří k před-
ním poetkám současné Anglie. Původem
jsouc Keltka (matka pocházela z Irska,
otec z Walesu), patří i svým uměním
ke skupině literátů, obyčejně označované
jako „keltská škola“. Dílo těchto umělců,

sím pomáhati chudým“ Bulo to

v jichž popředi stojí William Butler Yeats, má vedle vřelé patriotické noty, vedle lásky k Irsku, několik společných rysů: Křísí melancholii obestřenou minulost veliké a tajemné račy, její slávu a úpadek, krutost jejího pohanství, plného mysteria a kouzel, i extasi a martyrium jejich světců; křísí její snivost, neukojnou touhu i imaginárních krás, projevující se ve zkazkách o různých nezemských, neskutečných krajích, ať již se jmenují Země Mládi, Země Ohně, Země pod mořem. — Oživuje onen vztah k přírodě, který Matthew Arnold zve keltským, stavě proti hellenské radosti z krásy viditelného tvaru smysl pro utajené vření a přelévání se v hloubi bytostí — smysl pro „magii přírody“. Milují „vitr a vlny“, vypravují o záhadné moci, již má moře, budící šilenství v duších, plných bludné touhy, o „šilenství moře“. —

„Ballady v prose“ je název knihy, již Nora Hopperová debutovala v letech devadesátých. Zaznívá z ní tón krutosti a hrůzy, suggerující pravou náladu ballady s jejím nadpřirozeným děsem. Vystupují v ní osoby, jež znají nenáviděti, jak lidé dnes již nedovedou“ — a v paradoxní hře vášni obětují tomuto démonu nenáviděti i to, co milují. Třeba Vanitha (v baladě „Čtyři králové“), proklínající krále

Oskura, jenž zničil své předchůdce, aby jako stín, jenž je vyloučen z říše mrtvých, věčně bloudil po zemi a aby jeho muka byla ještě zostřena tím, že s ním trpí ta, kterou miluje. — A nic nedbá, že tím proklíná vlastní dceru. — Nebo král Cathal, jenž dává krutě zhyzditi milenkotrokyni, jež chtěla otrávití Aonana, syna jeho zemřelé ženy — a pak dává zase synu této otrokyně, Arnidovi, který musil svým uměním pomáhati proti vlastní matce, právo oslepti Aonana. — A vši této krutosti dávají posvěcení sami bozi. Jsou zlí, nelitostní, raffinovaní tryznitelé, přijímající s chladnou, ledovou tváří oběti, a mohou býti jen nadmírou bolesti usmíření. — Je to skutečně cos jako nový tón v stupnici bolesti, jenž zaznívá v Darech Aodhových a Uniných: Když byl mor a hlad v Irsku, prohlásili Arnidové, že bozi, pohněvaní tím, že lidé je zanedbávají, mohou býti usmíření jen tehdy, jestliže jinoch a dívka z královského rodu se jim vzdají, tělem i duší, v jejich chrámech. Los padne na Aodha a Unu. Tváří v tvář smrti vykvete jejich láska, k zvýšení radosti jich mučitelů, kteří Uně vezmou život — ale Aodhovi mládí, srdce, duši, lásku i smrt. — Ale právě tak jako těmto obětem je samozřejmě trpěti — prodati život i duši, nésti nekonečnost

rá by se nestyděla jít v uniformě Armády

síce; pověst její pronikla do síní univer-

tysické muky i vnitřního utrpení. A při tom ti, za něž hoří se obětovati, nejsou toho ani hodni, nebo si toho ani neuvědomují, život se pro ně utváří klidněji, bez osudných zápletek. A není to jen svět keltského pohanství, jenž je ovládnán tímto řádem. Shledáváte se s nim třeba v Kronice otce Felixe, — poslední veliké prosaické práci Nory Hopperové. Zde, v záznamech mnicha, zachycujících všechen dech středověké Anglie, právě vzrušené počátky reformace, čtete zase jako by historii krutosti osudu i lidí a veliké lásky, jež se obětuje, aby bylo možné štěstí na zemi, — takové štěstí, jež není nadlidské, neprobouzí závisti bohů a nemá v sobě velikosti tragiky. —

Ale vedle motivu bolesti a hrůzy slyšíte ještě cos jiného v „Balladách v próse“. Jejich motto vzývá „faeries“, keltské víly, které hrají důležitou úlohu skoro ve všech dílech keltské renaissance a jež nescíslněkráté vyvolává Nora Hopperová v básních svých dalších sbírek.*) Jsou lehké a krásné, nejsou dětmi pevné země jako lidé. — V jejich krásu se zaplétá smrtelný člověk jako v síť, omamují, okouzlují.

*) Z nich nejdůležitější: Un der Quicken Bonghs. Aquamarines. Songs of the Morning.

tklivou řečí matek, řečí, která působí na
štoného očistně poleňšující ho

— Jsou kruté k těm, kdo neodpověděli jejich lásce; zabíjejí prince Arta, jehož milovaly a jenž, jsa znalý kouzel, dlouho dovedl vzdorovati jich lákání. (Žalozpěv nad princem Artem.) Kdo slyšel jich slova, jich hudbu, ztrácí smysl pro pozemské štěstí, pro lásku k lidem, — nemodlí se, neraduje, netruchlí — „faeries“ se zmocnily jeho duše a musí jíti a jíti, bez klidu, bez ustání, až je nalezne — a uvidí je tančiti ve stínu starých stromů — v jejich zemi, v Tir nau'Og, jež je země snů a krásy a smrti, — kde se stává skutečností vše, co bylo a není již, anebo co bylo příliš krásné, než aby se splnilo a vtělilo zde na zemi. Za magického zvuku píšťal a fléten tančí tu dívka s mrtvým milencem — není to zde pravdou, že její život je smutný a šedivý, a bez vůně. Mrtvé sny a zlomené touhy zde zase ožívují, je zde vše takové, jak bychom si přáli. —

Není to jen keltská mythologie, která má takovou moc nad poetkou. Evokuje staré egyptské bohy, vyvolává, pod vlivem snad Williama Morrise, severská božstva s reminiscencemi na zápasy s obry. Vzývá Pana, vládce přírody a života, — a truchlí nad mrtvou krásou Hellady. Způsob, jímž zpracovává antické motivy, připomíná Keatse, Tennysona, neláká ji jas, slunce antiky, nýbrž melan-

všech dílech keltské renaissance a jež ne-
sčíslněkráté vyvolává Nora Hopperová v
básních svých dalších sbírek.*) Jsou lehké
a krásné, nejsou dětmi pevné země jako
lidé. — V jejich krásu se zaplétá smrtel-
ný člověk jako v síť, omamují, okouzlují.

*) Z nich nejdůležitější: Un der Quicken
Bonghs. Aquamarines. Songs of the Morning.

tklivou řečí matek, řečí, která působí na
čtenáře očistně, polepšujíc ho.

Ký div, že její manžel byl téměř zni-
čen, když 4. října 1890 zemřela. Když
měl býti její pohřeb, pravil: „Ponesu k
vám radost svých očí, inspiraci své du-
še! Má-li muž ženu, vroucně milovanou
ženu, která ho po 40 let nikdy vážně
nezarmoutila, ženu, která mu byla příte-
lem — kamarádem... ženu, která se do-
vedla vrhnout mezi muže a jeho nepřítele,
která milovala nejsilněji, když boj zuřil
nejvíce — a když tato žena před očima
muže toho klesá v hrob — pak mu od-
pusťte, je-li víc než zarmoucen!“

Třicet tisíc lidí doprovázelo rakev paní
Boothové ku hrobu. Lidé všech stavů, lidé
bohatí, lidé staří, děti, bohatí, královna po-
dala své lilie na rakev, králové přes moře
své květinové dary posílali té, která vedla
svůj život lásky. Největší smu-
pkou pak v srdci nosili tam ti ubozí ve
východním londýnském, kterým daro-
vala novou sílu a novou odvahu k ži-
votnímu boji.

zde zase ožívají, je zde vše takové, jak
bychom si přáli. —

Není to jen keltská mythologie, která
má takovou moc nad poetkou. Evokuje
staré egyptské bohy, vyvolává, pod vli-
vem snad Williama Morrisa, severská
božstva s reminiscencemi na zápasy s o-
bry. Vzdává Pana, vládce přírody a ži-
vota, — a truchlí nad mrtvou krásou
Hellady. Způsob, jímž zpracovává antické
motivy, připomíná Keatse, Tennysona, ne-
láká ji jas, slunce antiky, nýbrž melan-
cholie zániku a ztajená touha. — A ten
keltský tón touhy po neskutečných krá-
sách zde slyšíte zase — zni ze starého
antického snu o „ostrovech blažených“. —
Různá jména jim dává, když znavena
skutečností, v níž bozi svými dary jen
jako by se posmívali přáním lidí, touží
po úniku z ní. Touží po Phaecii, kde není
ani radosti ani žalu, kde jako by na vše
padal sen, a v nehnutém vzduchu, v jasu
odpoledního slunce voní daffodity a slad-
ké hyacinthy. A jiné a jiné básně evkují
ztajenou nostalgii antiky, touhu po zla-
tém západě, po ostrovech, kde tiše šumí
ve větru bledé topoly a lkají pro Perse-
fonu, jež marně čeká na břehu, kdy u-
slyší matčin hlas. — Čas je tam zapo-
menut a nikdo tam nestárne. Oh, jíti k
moři, jež volá a láká, podlehnout jeho
kouzlu, — a dáti se unášeti větrem, bez
průvodce, bez kormidelníka, byť to byla
cesta bez návratu a záhuba jista. Je v
tom snad až jistá monotonie, jak se opa-

kuje tento motiv, — a přece, jaké bohatství fantazie v kombinaci vždy nových a nových prvků, vždy nových krás, vážených z přírody i báji. — A nepodaří se nikomu nalézt ten ostrov „na východ od slunce, na západ od měsíce“, — kde přebývají vysněné bytosti všech zemí a národů. Eros hledá po břehu rozházené šípy, Ariel zpívá na dunách, Brunhild a Oudrun smířeny dlí v zámku. Všecky propasti skutečností jsou překlenuty, všecky její dissonance splývají v souzvuku. —

K hotovým anthropomorfickým postavám starých mythologií připojuje Hoppe-rová nové — personifikace času. Již v její první knize je povídka o Pondělku, — nad jehož smrtí, když ho vystřídá Úterý, lkají vily. — A dále se u ní setkáváme velmi často se zosobněnými měsíci, ročními i denními dobami, přijímají pro ni docela konkrétní postavu. Je jako by tím chtěla dodatí života své lásce ke květinám, k vzduchu, oblakům, a zachytiti je v těch různých nuancích, jež jim dává míjení času. Její básně, které opěvují květiny, sladkost jich vůní i jich barevné kouzlo, nepřipomínají v ničem autorku hrůzu a děs vzbuzujících scén. Vidí je ve hře světla, v pohybu, jež jim sdílí vítr. — Je jako by očarování polotóny

And watch Love's eyes grow dim, Love's
head turn gray?
We will let be those isles ol gramarye,
And magio flowers let be,
To pluck our earthly thyme and colum-
bine:
And stay where love and death are mine
and thine.

JAR. V. BURIAN:

Vox funebris.

(Za Jar. Vrchlickým.)

Stříbrná lýra, zazvučevši temně,
z ruky Tvé chvějné, Pěvče, vypadla
a vzlykem tichým vzdychla rodná země.
Ve věčna bezdno hvězda zapadla.

Na mramor hrobky verš Ti piší bratři
a ti, jež hrál Tvé písně dithyramb,
sklonivše hlavy teskně v hrob Tvůj patří
a nítí v srdcích plamen věčných lamp.

MARYA KONOPNICKÁ:

Bouře v Brasílii.

Tu dobu vítr ode moře táhnul
jakoby dálné, tiché šepotání,

první knize je povídka o Pondělku, — nad jehož smrtí, když ho vystřídá Úterý, lkají víly. — A dále se u ni setkáváme velmi často se zosobněnými měsíci, ročními i denními dobami, přijímají pro ni docela konkrétní postavu. Je jako by tím chtěla dodatí života své lásce ke květinám, k vzduchu, oblakům, a zachytiti je v těch různých nuancích, jež jim dává mjení času. Její básně, které opěvují květiny, sladkost jich vůní i jich barevné kouzlo, nepřipomínají v ničem autorku hrůzu a děs vzbuzujících scén. Vidí je ve hře světla, v pohybu, jež jim sdílí vítr. — Je jako by očarování polotóny nehmotných, světlem prozářených barev v básních o slunci a nebi, o měsíci, vycházejícím, co slunce zapadá — o bílých mracích, které za teplé letní noci se prozařují, stříbrným měsíčním světlem. A nejsladší písně jsou ty, jež zpívají vlny a šum větrů v korunách stromů — —

Cos jako — vyjasňování se dá sledovati v postupu tvorby Nory Hopperové. Nepřestává ani ve svých posledních pracích býti misty poetkou bolesti a vise — ale vedle toho vystupuje více v popředí tato čistá radost z krásy země a života — silněji zaznívají tóny hluboké, sladké erotiky a vůle, pohleděti přímo skutečnosti v tvář, vyžítí její slast i trud, vstupuje na místo touhy uniknouti z ní v zemi imaginárních krás. Tak jak to napovídá její báseň o Phaeacii, v níž, opojena vysněnými nádherami neskutečné země, obrací se náhle k milenci s otázkou:

There shall we go, or shall we rather
stay,
Here, in the common day,

z ruky Tve chvějné, Pěvče, vypadla
a vzlykem tichým vzdychla rodná země.
Ve věčna bezdno hvězda zapadla.

Na mramor hrobky verš Ti piši bratři
a ti, jež hřál Tvé písně dithyramb,
sklonivše hlavy teskně v hrob Tvůj patří
a nítí v srdcích plamen věčných lamp.

MARYA KONOPNICKÁ:

Bouře v Brasílii.

Tu dobu vítr ode moře táhnul
jakoby dálné, tiché šepotání,
když hlučněj v struny prostoru byl sáhnul,
zas plynul jako labutích per vláni.
A vpad' a v bok se stočil, jak by práhnul
se sluncem setkat se na nebes pláni,
jak loď, jež plachty rozepjala v pýše:
v líc slunce zadul, zase stanul tiše.

Zčernalo slunce, divé vichry vstaly;
zkroutily trávy, ve trouby je svíly,
kol hudby velké hned se rozehrály,
hluk skal, jak svět kdy ve zkázu se chýli,
hromy jak vojsko přiletěly z dáli,
a temně duní; vůdce blesky střili...
A z rudých krajů nebes již se kouří,
hluk, dupot, vojsko proti vojsku bouří.

A bitva v širém polokruhu hřintá.
Dva vichry s hvizdem do sebe teď vjely.
Na hradbách mraků dělo hrozně dýmá,
blýsk' doutnák — ohně celým nebem
spěly.
Hrom spustil palbu! A nebe se vzdýmá
jak oceán když bouří rozkypělý...
Bouř nabíjí, příkládá doutnák, páli...
Ve mracích vyje Země, svět se váli...

aděje na úspěch v případě spoléhati jen na mir, tedy svou rozpuštěním vojska, o velikých úspor, odpadly ně a peníze by mohly býti áhlé reformy sociální.

ení opětně vystupuje proti Příkré násilnosti proti Čechům Horách ještě ani ne silou vznikly v Liberci.

Ptují, kde ani žen nebylo dvetu slovinského národa eckou demonstrací za slo- ti lidu by, o posláno voj- ček Lazarini silil slovy: u krev, budete střílet do poručíka Mayera od 27. leno bylo do lidu! Dvě t těžce raněných zůstalo chvěje a přece třeba za- ozvahu, abychom mohli telů naší slovanské krve

ře cítí sypkou půdu pod istý řev na českém zem- ěný za účelem, aby se reforma, která, bude-li ěch lidu, odzvoni něme- cem. Toho nechť si jsou bez rozdílu stran a sta- ě páchatí zradu na na- ch.

ompromissy — je název Štefy Švarcové, ve kte- v některých větech až st separatismu femini- nusíme přiznati, že vy- lnom ohledu správných. elní činnost žen jest na ne se širší a hlubší zá- lerních kulturních smě- tických stran a dokud h sympatií pro občany s mužem, abychom í, pokud byla a je na společné práci s mu- e »požadavky žen ne- eré by se musely do- í tom ze svého pře- ní se všemi stranami, ozeně ženskému hnutí ých a důsledných za- ústupky od případu

a Prahy jest jednou í, do které je zaple- ký, advokát v Praze, ký a továrník z Hra-

casopis je velice cenný a máte nárok na četné jiné výhody.

(Zasláno.)

V nejbližší době se ustaví Sdružení akademicky vzdělaných žen, jehož stanovy byly c. k. místodržitelstvím schváleny. Utvoření tohoto spolku je výsledkem akce zahájené v minulém semestru a uvítané sympaticky v účastněných kruzích. Nová tato organizace má býti střediskem žen akademicky vzdělaných vůbec, i studujících i absolvovaných. Je jisto, že otázka jejich soustředění se stává tím nalehavější, čím jejich počet vzrůstá. Je nás tolik, že bychom mohly býti vlivným činitelem v životě společenském i veřejném, kdybychom vystupovaly jako celek. Dály se již pokusy soustřediti akademicky vzdělané ženy, ale nepodařilo se nikdy získati než malou část jich, ať v kroužku při bývalém literárním a řečnickém spolku „Slavii“, ať v kroužku při Svazu československého studentstva (v tomto mohly býti, dle stanov Svazu, řádnými členy pouze posluchačky). Tyto kroužky se neudržely. Nová naše organizace je nový pokus o řešení této otázky. Není nikterak v jejích intencích, zdržovati kolegyně v práci v jiných spolcích, v ženských a v studentských. Zůstává stále správnou a žádoucno, aby posluchačky sledovaly vše, co se děje v studentském světě, a účastnily se spolu s kollegy práce. Vedle toho je zcela oprávněna organizace soustřeďující ženy akademicky vzdělané vůbec. Účelem jejím jest hájení zájmů žen akademických, práce sebevzdělavací a udržování společenského styku. Je řada praktických otázek, jež se týkají akademicky vzdělaných žen (povolení studia právnického, technického, postavení hospitantek na veřejných středních školách a pod.); a počet takových otázek vzrůstá a tím i úkoly nové organizace. Bude v ní též dána možnost živějšího styku kollegyň starších a mladších, výměny názorův a zkušeností, možnost utvořiti skutečné společenské středisko a dáti jednotným zájmům jednotné zastoupení.

Řádným členem může býti každá řádná nebo mimořádná posluchačka nebo každá absolventka vysokého učení. Příspěvek je koruna semestrálně. Kollegyně, přihlašujte se hojně za členy a dostavte se určitě k ustavující valné hromadě, jejíž datum bude oznámeno denními listy. Členské přihlášky přijímá a případné informace udělejí Dr. Věra Babáková (Smíchov, na Skalce 13) a Ph. St. Anna Kremlíčková (Karlin, Občanská záložna).

Za přípravné komité:

Dr. V. Babáková. Dr. A. Fischerová.
Ph. St. A. Kremlíčková.